

SCENARIUSZ 1.5

Tytuł spotkania: **Detektywi Zdjęć – jak nie dać się oszukać obrazom?**

Pomysł i opracowanie: Ewelina Kuźniarek

Klasy 1-6
szkoły podstawowej

2 × 45 minut
1 przerwa

OPIS I CELE

Warsztaty rozwijające krytyczne myślenie, analizę obrazów i świadome korzystanie z informacji wizualnych.

Warsztat rozwija umiejętność krytycznej analizy zdjęć i obrazów publikowanych w internecie. Uczniowie i uczennice poznają podstawowe techniki manipulacji obrazem (kadrowanie, edycja, obrazy generowane przez AI, brak kontekstu) oraz uczą się zadawać pytania pomagające ocenić wiarygodność fotografii. Zajęcia prowadzone są w formie fabularnej gry detektywistycznej z elementami escape roomu. Warsztat pokazuje uczniom, że w świecie pełnym obrazów warto zatrzymać się, zadawać pytania i sprawdzać informacje, zanim uznamy coś za prawdziwe.

Przedmioty, w ramach których może być realizowany scenariusz: edukacja wczesnoszkolna, język polski, informatyka, godzina wychowawcza, edukacja medialna.

Adresaci lekcji: uczniowie klas I-VI szkoły podstawowej, wiek: 7-12 lat, 20–30 osób.

Czas trwania: 90 minut (2 godziny lekcyjne).

Cel ogólny:

Rozwijanie kompetencji medialnych oraz krytycznego myślenia poprzez analizę zdjęć i rozpoznawanie sposobów manipulowania obrazem

Cele szczegółowe

Po zakończeniu warsztatów uczeń/uczennica:

- wyjaśnia, że zdjęcie nie zawsze pokazuje całą prawdę;
- rozumie, że sposób przedstawienia obrazu może wpływać na jego odbiór;
- rozpoznaje podstawowe sposoby manipulowania zdjęciami;
- wyjaśnia pojęcia: kadr, kontekst, źródło, manipulacja;
- rozpoznaje przykłady obrazów wygenerowanych przez sztuczną inteligencję;
- potrafi wskazać elementy, które mogą świadczyć o niewiarygodności zdjęcia;
- formułuje pytania pomagające sprawdzić wiarygodność obrazu;
- analizuje informacje przed wyciągnięciem wniosków;
- uzasadnia swoje stanowisko;
- rozwija uważność i spostrzegawczość.

Metody pracy

- gra dydaktyczna, elementy escape roomu, analiza zdjęć, burza mózgów, dyskusja kierowana, metoda problemowa, praca zespołowa, zagadki i szyfry, doświadczenie z czerwonym filtrem, elementy grywalizacji, rozmowa podsumowująca.

Formy pracy: indywidualna, w parach, grupowa, zbiorowa.

MATERIAŁY I POMOCE DYDAKTYCZNE

- karty „Odszukaj i przynieś”,
- legitymacje Detektywa Zdjęć,
- plansze Bingo,
- lupy z czerwonym filtrem,
- karty z ukrytymi wiadomościami,
- koperty z zadaniami,
- zdjęcia prawdziwe i zmanipulowane,
- zdjęcia wygenerowane przez AI,
- karty zagadek,
- elementy układanki z końcowym hasłem,
- sejf lub zamykane pudełko (opcjonalnie),
- dyplomy lub drobne nagrody dla uczestników.

SZCZEGÓŁOWY OPIS PRZEBIEGU

ZOBACZ ZAŁĄCZNIKI →

1 Powitanie i przedstawienie celu zajęć

Czas: 5 minut

Powitanie uczestników, przedstawienie tematu warsztatu oraz wprowadzenie do fabuły Agencji Detektywów Zdjęć.

Przebieg

Prowadzący/prowadząca wita uczniów i przedstawia im tajną misję:

„Do naszej szkoły dotarła wiadomość z Agencji Detektywów Zdjęć. W internecie pojawia się coraz więcej fotografii, które mogą wyglądać prawdziwie, ale nie zawsze pokazują rzeczywistość. Agencja potrzebuje nowych agentów, którzy nauczą się rozpoznawać manipulacje i pomagać innym bezpiecznie korzystać z obrazów dostępnych w sieci.”

Uczniowie zostają podzieleni na **drużyny detektywistyczne**. Każda grupa otrzymuje nazwę oraz przygotowuje się do wykonania kolejnych misji. Za każde poprawnie wykonane zadanie drużyny otrzymują fragment tajnego hasła. Dopiero zdobycie wszystkich elementów pozwoli zakończyć szkolenie i zdobyć tytuł Detektywa Zdjęć.

2 Start misji: trening spostrzegawczości

Czas: 10 minut

Ćwiczenie „Odszukaj i przynieś”

Przed rozpoczęciem właściwego szkolenia prowadzący/a sprawdza detektywistyczne umiejętności uczestników. Każdy uczeń/uczennica losuje kartę z zadaniami. Uczniowie dobierają się w pary. Jedna osoba wybiera trzy polecenia z karty partnera, które druga osoba musi wykonać.

Przykładowe zadania:

1. Odszukaj coś, co jest niebieskie i błyszczące.
2. Odszukaj coś, co ma cztery strony.
3. Odszukaj coś zaczynającego się pierwszą literą Twojego imienia.
4. Odszukaj coś, co może pływać.
5. Odszukaj coś cięższego od Twojego buta.

➡ **Zestaw kart stanowi załącznik nr 1 do scenariusza warsztatu.**

Omówienie ćwiczenia: Po zakończeniu zadania prowadzący/a inicjuje rozmowę:

Czy łatwo było znaleźć wszystkie rzeczy? Czy zauważyliście wszystkie szczegóły od razu?

Czy można zobaczyć coś i mimo tego nie zauważyć ważnych informacji?

Prowadzący/a podsumowuje:

„Skoro czasem trudno zauważyć wszystkie szczegóły w rzeczywistości, jeszcze trudniej może być poprawnie odczytać zdjęcie, które widzimy tylko przez chwilę w internecie. Dlatego dobry detektyw zawsze dokładnie obserwuje i zadaje pytania.”

Następnie prowadzący/a pyta:

Ile zdjęć oglądacie każdego dnia? Czy każde zdjęcie pokazuje prawdę?

Czy zdjęcie może wprowadzać w błąd?

Po krótkiej rozmowie uczniowie przechodzą do pierwszej właściwej misji. ➡

3 Misja 1: Detektywistyczne Bingo

Czas: 20 minut

Celem zadania jest poznanie podstawowych pojęć związanych z analizowaniem obrazów. Każdy uczestnik otrzymuje kartę Bingo.

Na planszy znajdują się hasła:

AI, filtr, kadr, fake, emocje, reklama, edycja, prawda, źródło, internet, zdjęcie, manipulacja, fakt, kontekst, aparat, obserwacja.

! Prowadzący/a nie odczytuje słów, lecz przedstawia ich znaczenie w formie zagadek. !

Przykłady:

„To fragment zdjęcia pokazujący tylko część całej sytuacji.” – KADR

„Komputer stworzył obraz czegoś, czego nigdy nie sfotografowano.” – AI

„To miejsce, z którego pochodzi zdjęcie lub informacja.” – ŹRÓDŁO

„To celowa zmiana zdjęcia, która może wpłynąć na sposób jego odbioru.” – MANIPULACJA

Pierwsza drużyna, która ukończy linię Bingo, zdobywa czerwone lupy detektywistyczne potrzebne podczas kolejnej misji. Prowadzący/a podsumowuje poznane pojęcia i wyjaśnia, że każdy z nich będzie potrzebny podczas dalszego szkolenia.

➡ Zestaw kart bingo stanowi załącznik nr 2 do scenariusza warsztatu.

4 Misja 2 Sekret czerwonego szkiełka

Czas: 15 minut

Celem zadania jest pokazanie uczniom i uczennicom, że nie wszystkie informacje są widoczne od razu oraz że podczas analizy zdjęć warto szukać ukrytych szczegółów i brakujących informacji.

Każda drużyna otrzymuje:

- lupę z czerwonym filtrem,
- kartę z zaszyfrowaną wiadomością,
- instrukcję wykonania zadania.

Prowadzący/a wyjaśnia:

„Prawdziwy detektyw wie, że czasami najważniejsze informacje są ukryte. Nie wystarczy tylko spojrzeć. Trzeba dokładnie sprawdzić.”

Uczniowie/uczennice wykorzystują czerwone filtry, aby odczytać ukryte komunikaty. Po odszyfrowaniu wiadomości drużyny dowiadują się, gdzie znajduje się koperta z kolejnym zadaniem.

Przykładowe zaszyfrowane wskazówki:

- „Koperta dla Waszej grupy znajduje się pod biurkiem.”
- „Wasza koperta ukryta jest pod trzecią ławką.”
- „Szukajcie niedaleko tablicy.”
- „Wasza koperta znajduje się pod krzeselkiem najbliższej drzwi.”

Po odnalezieniu koperty uczniowie znajdują w środku kartę z zamazanym tekstem. Dopiero użycie czerwonego filtra pozwala odkryć ukrytą wiadomość.

Przykładowe komunikaty ukryte pod filtrem:

- „Sprawdź źródło.”
- „Co zostało poza kadrem?”
- „Czy widzisz cały obraz?”
- „Czy zdjęcie pokazuje całą historię?”
- „Kto zrobił zdjęcie?”

Omówienie zadania: Po wykonaniu misji prowadzący/a prowadzi krótką rozmowę.

Pytania pomocnicze:

- Czy udało się od razu zobaczyć ukrytą wiadomość?
- Dlaczego potrzebowaliśmy dodatkowego narzędzia?
- Czy w internecie wszystkie ważne informacje są widoczne od razu?

Prowadzący/a podsumowuje:

„Tak samo działa internet. Czasami zdjęcie pokazuje tylko fragment rzeczywistości, a najważniejsze informacje mogą być ukryte. Dobry detektyw nie zatrzymuje się na pierwszym wrażeniu. Sprawdza, pyta i szuka dodatkowych informacji.”

Za wykonanie zadania każda drużyna otrzymuje pierwszy fragment tajnego hasła.

➡ Zestaw kart, szyfrów oraz zaszyfrowanych wiadomości stanowi załącznik nr 3 do scenariusza warsztatu.

5

Misja 3 Kronika szkolnych przygód

Czas: 35 minut

Sala zostaje zamieniona w **centrum pracy Agencji Detektywów Zdjęć**. Na stolikach znajdują się koperty oznaczone numerami. Każda koperta zawiera osobną zagadkę dotyczącą analizy obrazu. Drużyny wykonują kolejne zadania, a za poprawne rozwiązania otrzymują elementy układanki tworzącej końcowe hasło.

ZAGADKA 1 Co pokazuje zdjęcie?

Cel zadania: Uświadomienie uczniom znaczenia kadrowania.

Drużyna otrzymuje dwa zdjęcia:

- pełną fotografię,
- zdjęcie tego samego miejsca, ale mocno wykadrowane.

Zadanie dla uczniów: Odpowiedzcie na pytania:

- Które zdjęcie pokazuje więcej informacji?
- Co zmienia się, gdy widzimy tylko fragment obrazu?
- Czy wykadrowane zdjęcie może sprawić, że inaczej ocenimy sytuację?

Przykładowy wniosek: Zdjęcie pokazujące tylko fragment może ukrywać ważne elementy sytuacji i prowadzić do błędnej interpretacji.

ZAGADKA 2 Detektywi szczegółów

Cel zadania: Rozwijanie uważności oraz dostrzegania zmian w obrazie.

Uczniowie otrzymują dwie podobne fotografie.

Zadanie: Znajdźcie 8 różnic między obrazkami.

Po wykonaniu zadania prowadzący/a pyta:

- Czy każdą zmianę można zauważyć od razu?
- Czy drobna zmiana może wpłynąć na odbiór całego zdjęcia?

Prowadzący/a wyjaśnia:

„Zdjęcia mogą być zmieniane za pomocą programów komputerowych. Dlatego warto patrzeć uważnie i nie wierzyć każdemu obrazowi tylko dlatego, że wygląda realistycznie.”

ZAGADKA 3 Prawdziwe zdjęcie czy obraz AI?

Cel zadania: Rozwijanie świadomości dotyczącej obrazów generowanych przez sztuczną inteligencję.

Drużyny otrzymują zestaw obrazów.

Ich zadaniem jest wskazanie:

- które obrazy przedstawiają prawdziwe fotografie,
- które zostały stworzone przez sztuczną inteligencję.

Pytania pomocnicze dla uczniów:

- Czy wszystkie szczegóły wyglądają naturalnie?
- Czy dłonie, twarze lub elementy tła wyglądają prawidłowo?
- Czy światło i cienie pasują do siebie?
- Czy obraz wygląda jak prawdziwe zdjęcie?

Prowadzący/a podsumowuje: „Obrazy tworzone przez sztuczną inteligencję mogą wyglądać bardzo realistycznie. Dlatego sam wygląd zdjęcia nie zawsze wystarczy, aby ocenić, czy jest prawdziwe.”

ZAGADKA 4 Historia ukryta na zdjęciach

Cel zadania: Pokazanie znaczenia kontekstu.

Drużyna otrzymuje cztery fotografie.

Uczniowie układają je w kolejności i tworzą możliwą historię.

Następnie odpowiadają:

- Czy zdjęcia pokazują całą historię? Jakich informacji może nam brakować?
- Czy jedna fotografia wystarczy, aby dokładnie zrozumieć sytuację?

Prowadzący/a podsumowuje: „Zdjęcie jest tylko fragmentem rzeczywistości. Aby dobrze je zrozumieć, potrzebujemy kontekstu: informacji gdzie, kiedy i dlaczego zostało wykonane.”

➡ **Zestaw zdjęć stanowi załącznik nr 4 do scenariusza warsztatu.**

FINAŁ MISJI Odkrycie tajnego hasła

Po rozwiązaniu wszystkich zagadek drużyny otrzymują elementy układanki. Ich zadaniem jest wspólne ułożenie hasła:

DOBRY DETEKTYW SPRAWDZA lub WIDZIEĆ TO NIE ZNACZY WIEDZIEĆ.

Prowadzący/a wyjaśnia znaczenie hasła: „Dobry detektyw nie ocenia zdjęcia tylko dlatego, że wygląda prawdziwie. Sprawdza źródło, szuka informacji i zadaje pytania.”

Finał szkolenia: podsumowanie warsztatu (5 minut)

Prowadzący/a zaprasza uczniów do wspólnej refleksji. Uczniowie i uczennice kończą zdania:

- Dzisiaj dowiedziałem/dowiedziałam się, że...
- Następnym razem, zanim uwierzę zdjęciu...
- Dobry detektyw zawsze...

Następnie wszyscy wspólnie powtarzają deklarację:

„Dobry detektyw nie zgaduje. Dobry detektyw sprawdza.”

Na zakończenie prowadzący/a opcjonalnie wręcza uczniom: **LEGITYMACJE DETEKTYWA ZDJĘĆ.**

ŹRÓDŁA

Bibliografia i źródła wykorzystane do przygotowania scenariusza

1. Akademia NASK: materiały dotyczące bezpieczeństwa w sieci.
2. Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę: materiały dotyczące bezpieczeństwa dzieci online.
3. Common Sense Education: materiały dotyczące edukacji medialnej.
4. Polskie Centrum Programu Safer Internet.

Słowniczek pojęć

Dezinformacja: Rozpowszechnianie fałszywych lub wprowadzających w błąd informacji.

AI (sztuczna inteligencja): Technologia pozwalająca komputerom tworzyć obrazy, które mogą przypominać prawdziwe fotografie.

Kadr: Fragment zdjęcia wybrany przez autora fotografii. Pokazuje tylko część całej sytuacji.

Kadrowanie: Proces wybierania fragmentu obrazu. Może wpływać na sposób, w jaki odbiorca interpretuje zdjęcie.

Źródło: Miejsce, z którego pochodzi zdjęcie lub informacja.

Kontekst: Dodatkowe informacje pozwalające właściwie zrozumieć zdjęcie, np. miejsce, czas i okoliczności jego wykonania.

Deepfake: Obraz lub film stworzony albo zmieniony przy użyciu sztucznej inteligencji tak, aby wyglądał jak prawdziwy.

Edycja zdjęcia: Zmiana wyglądu fotografii za pomocą narzędzi komputerowych.

Krytyczne myślenie: Umiejętność analizowania informacji, zadawania pytań i wyciągania uzasadnionych wniosków.

Kompetencje cyfrowe: wiedza i umiejętności pozwalające bezpiecznie oraz świadomie korzystać z technologii cyfrowych.

Osobista polecanka ciekawych materiałów w sieci

- Sieciaki: <https://sieciaki.pl> gry, filmy i scenariusze dotyczące bezpieczeństwa dzieci w internecie.
- Akademia NASK: <https://akademia.nask.pl> materiały edukacyjne z zakresu kompetencji cyfrowych i bezpieczeństwa online.
- Safer Internet Polska: <https://saferinternet.pl> scenariusze lekcji, webinary i poradniki dla nauczycieli.
- Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę <https://fdds.pl> materiały dotyczące bezpieczeństwa dzieci i młodzieży w internecie.
- Demagog EDU – <https://demagog.org.pl> materiały dotyczące weryfikacji informacji, fact-checkingu oraz edukacji medialnej.
- FakeHunter – <https://fakehunter.pap.pl> przykłady analizy fałszywych informacji oraz materiały o walce z dezinformacją.

Lista dodatkowych plików stanowiących integralną część scenariusza

1. Załącznik nr 1 Karty „Odszukaj i przynieś”.
2. Załącznik nr 2 Karty „Detektywistyczne Bingo”.
3. Załącznik nr 3 Karty szyfrów do zadania „Sekret czerwonego szkiełka”.
4. Załącznik nr 4 Karty zagadek i zdjęć do analizy.
5. Załącznik nr 5 Elementy układanki z hasłem finałowym.
6. Załącznik nr 6 Legitymacja Detektywa Zdjęć/Dyplom ukończenia szkolenia.

ODSZUKAJ I PRZYNIEŚ

1. Coś co jest niebieskie i błyszczące
2. Coś co ma 4 strony
3. Coś co ładnie pachnie
4. Coś co jest dłuższe niż długopis
5. Coś co jest płaskie i chropowate
6. Coś co ma w nazwie literę K
7. Coś co ma parę
8. Coś zaczynające się na pierwszą literę Twojego imienia
9. Coś co może pływać
10. Coś co jest słodkie i miękkie
11. Coś co jest cięższe od Twojego buta

POWODZENIA!
DO DZIAŁA!

ODSZUKAJ I PRZYNIEŚ

1. Coś co jest białe i śliskie
2. Coś co można złożyć na pół
3. Coś co słodko pachnie
4. Coś co jest krótsze niż szczoteczka do zębów
5. Coś co jest okrągłe i się błyszczy
6. Coś co ma w nazwie literę B
7. Coś co wydaje z siebie dźwięk
8. Coś zaczynające się na pierwszą literę Twojego nazwiska
9. Coś co może pływać
10. Coś co jest słone
11. Coś co jest grubsze od twojego kciuka

POWODZENIA!
DO DZIAŁA!

ODSZUKAJ I PRZYNIEŚ

1. Coś co jest ciemne i gładkie
2. Coś co można obrócić
3. Coś co brzydko pachnie
4. Coś co jest krótsze niż Twoja stopa
5. Coś co ma przynajmniej 4 kąty
6. Coś co ma w nazwie literę A
7. Coś co świeci
8. Coś co jest puszyste i miękkie
9. Coś co posiada wiele elementów
10. Coś co ma gorzki smak
11. Coś co jest lżejsze od twojego buta

POWODZENIA!
DO DZIAŁA!

ODSZUKAJ I PRZYNIEŚ

1. Coś co ma kropki w co najmniej 2 kolorach
2. Coś co może zmieniać kształt
3. Coś co ładnie pachnie
4. Coś co jest dłuższe niż twoje włosy
5. Coś co jest okrągłe i płaskie
6. Coś co zaczyna się na literę g
7. Coś co wydaje z siebie różne dźwięki
8. Coś zaczynające się na pierwszą literę Twojego imienia
9. Coś co można użyć wiele razy
10. Coś co posiada datę ważności
11. Coś co jest lżejsze od rzeczy nr 10

POWODZENIA!
DO DZIAŁA!

DETEKTYWISTYCZNE BINGO!

zakreśl słowa w jednej linii

ZRÓDŁO	PRAWDA	INTERNET	KADR
FILTR	ZDJĘCIE	FAKE	AI
MANIPULACJA	EMOCJE	REKLAMA	KONTEKST
APARAT	EDYCJA	FAKT	OBSERWACJA

DETEKTYWISTYCZNE BINGO!

zakreśl słowa w jednej linii

KADR	PRAWDA	REKLAMA	FILTR
EMOCJE	FAKT	FAKE	OBSERWACJA
ZDJĘCIE	AI	INTERNET	EDYCJA
ZRÓDŁO	MANIPULACJA	APARAT	KONTEKST

DETEKTYWISTYCZNE BINGO!

zakreśl słowa w jednej linii

EMOCJE	ZDJĘCIE	MANIPULACJA	FAKT
PRAWDA	KONTEKST	REKLAMA	FILTR
OBSERWACJA	EDYCJA	INTERNET	APARAT
FAKE	KADR	ZRÓDŁO	AI

DETEKTYWISTYCZNE BINGO!

zakreśl słowa w jednej linii

PRAWDA	FAKT	FILTR	APARAT
EMOCJE	REKLAMA	MANIPULACJA	INTERNET
FAKE	ZRÓDŁO	AI	KADR
KONTEKST	OBSERWACJA	EDYCJA	ZDJĘCIE

DETEKTYWISTYCZNE BINGO!

zakreśl słowa w jednej linii

ZRÓDŁO	PRAWDA	INTERNET	KADR
FILTR	ZDJĘCIE	FAKE	AI
MANIPULACJA	EMOCJE	REKLAMA	KONTEKST
APARAT	EDYCJA	FAKT	OBSERWACJA

DETEKTYWISTYCZNE BINGO!

zakreśl słowa w jednej linii

KADR	INTERNET	PRAWDA	ZRÓDŁO
AI	FAKE	ZDJĘCIE	FILTR
KONTEKST	REKLAMA	EMOCJE	MANIPULACJA
OBSERWACJA	FAKT	EDYCJA	APARAT

TOP SECRET

DETEKTYWISTYCZNE BINGO!

ZADANIE:

Podczas Dzisiejszych Warsztatów czeka Cię wiele misji do wykonania. Przed Tobą pierwsze zadanie w szkoleniu Agencji Detektywów Zdjęć! Przeczytaj uważnie instrukcję pierwszej z nich i wykonaj ją najlepiej jak potrafisz.

INSTRUKCJA:

Po drugiej stronie kartki znajdziesz różnorodne hasła. Każdy z Was otrzyma planszę Bingo z różnymi hasłami związanymi ze zdjęciami i internetem. Nie usłyszysz tych wyrazów, zamiast tego usłyszysz zagadki i krótkie opisy.

Uważnie słuchaj każdej zagadki.

Zastanów się, o jakim hasle mówi prowadzący.

Jeśli znajdziesz je na swojej planszy, zakryj odpowiednie pole. Staraj się jak najszybciej ułożyć jedną linię poziomą, pionową lub ukośną.

Gdy uda Ci się to zrobić, głośno zawołaj: „BINGO!”

BINGO
PIERWSZY KRZYKNU
BĄDŹ NAJWIĘKSZY

POWODZENIA!
DO DZIAŁA!

TOP SECRET

DETEKTYWISTYCZNE BINGO!

ZADANIE:

Podczas Dzisiejszych Warsztatów czeka Cię wiele misji do wykonania. Przed Tobą pierwsze zadanie w szkoleniu Agencji Detektywów Zdjęć! Przeczytaj uważnie instrukcję pierwszej z nich i wykonaj ją najlepiej jak potrafisz.

INSTRUKCJA:

Po drugiej stronie kartki znajdziesz różnorodne hasła.

Każdy z Was otrzyma planszę Bingo z różnymi hasłami związanymi ze zdjęciami i internetem. Nie usłyszysz tych wyrazów, zamiast tego usłyszysz zagadki i krótkie opisy.

Uważnie słuchaj każdej zagadki.

Zastanów się, o jakim hasle mówi prowadzący.

Jeśli znajdziesz je na swojej planszy, zakryj odpowiednie pole. Staraj się jak najszybciej ułożyć jedną linię poziomą, pionową lub ukośną.

Gdy uda Ci się to zrobić, głośno zawołaj: „BINGO!”

BĄDŹ NAJWIĘKSZY
PIERWSZY KRZYKNU
BINGO

POWODZENIA!
DO DZIAŁA!

TOP SECRET

DETEKTYWISTYCZNE BINGO!

ZADANIE:

Podczas Dzisiejszych Warsztatów czeka Cię wiele misji do wykonania. Przed Tobą pierwsze zadanie w szkoleniu Agencji Detektywów Zdjęć! Przeczytaj uważnie instrukcję pierwszej z nich i wykonaj ją najlepiej jak potrafisz.

INSTRUKCJA:

Po drugiej stronie kartki znajdziesz różnorodne hasła. Każdy z Was otrzyma planszę Bingo z różnymi hasłami związanymi ze zdjęciami i internetem. Nie usłyszysz tych wyrazów, zamiast tego usłyszysz zagadki i krótkie opisy.

Uważnie słuchaj każdej zagadki.

Zastanów się, o jakim hasle mówi prowadzący.

Jeśli znajdziesz je na swojej planszy, zakryj odpowiednie pole. Staraj się jak najszybciej ułożyć jedną linię poziomą, pionową lub ukośną.

Gdy uda Ci się to zrobić, głośno zawołaj: „BINGO!”

BINGO
PIERWSZY KRZYKNU
BĄDŹ NAJWIĘKSZY

POWODZENIA!
DO DZIAŁA!

TOP SECRET

DETEKTYWISTYCZNE BINGO!

ZADANIE:

Podczas Dzisiejszych Warsztatów czeka Cię wiele misji do wykonania. Przed Tobą pierwsze zadanie w szkoleniu Agencji Detektywów Zdjęć! Przeczytaj uważnie instrukcję pierwszej z nich i wykonaj ją najlepiej jak potrafisz.

INSTRUKCJA:

Po drugiej stronie kartki znajdziesz różnorodne hasła.

Każdy z Was otrzyma planszę Bingo z różnymi hasłami związanymi ze zdjęciami i internetem. Nie usłyszysz tych wyrazów, zamiast tego usłyszysz zagadki i krótkie opisy.

Uważnie słuchaj każdej zagadki.

Zastanów się, o jakim hasle mówi prowadzący.

Jeśli znajdziesz je na swojej planszy, zakryj odpowiednie pole. Staraj się jak najszybciej ułożyć jedną linię poziomą, pionową lub ukośną.

Gdy uda Ci się to zrobić, głośno zawołaj: „BINGO!”

BĄDŹ NAJWIĘKSZY
PIERWSZY KRZYKNU
BINGO

POWODZENIA!
DO DZIAŁA!

TOP SECRET

DETEKTYWISTYCZNE BINGO!

ZADANIE:

Podczas Dzisiejszych Warsztatów czeka Cię wiele misji do wykonania. Przed Tobą pierwsze zadanie w szkoleniu Agencji Detektywów Zdjęć! Przeczytaj uważnie instrukcję pierwszej z nich i wykonaj ją najlepiej jak potrafisz.

INSTRUKCJA:

Po drugiej stronie kartki znajdziesz różnorodne hasła. Każdy z Was otrzyma planszę Bingo z różnymi hasłami związanymi ze zdjęciami i internetem. Nie usłyszysz tych wyrazów, zamiast tego usłyszysz zagadki i krótkie opisy.

Uważnie słuchaj każdej zagadki.

Zastanów się, o jakim hasle mówi prowadzący.

Jeśli znajdziesz je na swojej planszy, zakryj odpowiednie pole. Staraj się jak najszybciej ułożyć jedną linię poziomą, pionową lub ukośną.

Gdy uda Ci się to zrobić, głośno zawołaj: „BINGO!”

BINGO
PIERWSZY KRZYKNU
BĄDŹ NAJWIĘKSZY

POWODZENIA!
DO DZIAŁA!

TOP SECRET

DETEKTYWISTYCZNE BINGO!

ZADANIE:

Podczas Dzisiejszych Warsztatów czeka Cię wiele misji do wykonania. Przed Tobą pierwsze zadanie w szkoleniu Agencji Detektywów Zdjęć! Przeczytaj uważnie instrukcję pierwszej z nich i wykonaj ją najlepiej jak potrafisz.

INSTRUKCJA:

Po drugiej stronie kartki znajdziesz różnorodne hasła.

Każdy z Was otrzyma planszę Bingo z różnymi hasłami związanymi ze zdjęciami i internetem. Nie usłyszysz tych wyrazów, zamiast tego usłyszysz zagadki i krótkie opisy.

Uważnie słuchaj każdej zagadki.

Zastanów się, o jakim hasle mówi prowadzący.

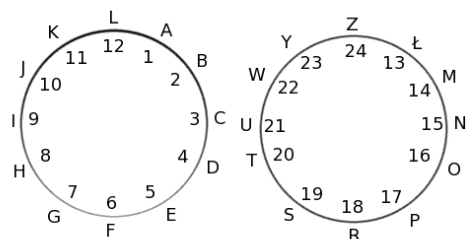
Jeśli znajdziesz je na swojej planszy, zakryj odpowiednie pole. Staraj się jak najszybciej ułożyć jedną linię poziomą, pionową lub ukośną.

Gdy uda Ci się to zrobić, głośno zawołaj: „BINGO!”

BĄDŹ NAJWIĘKSZY
PIERWSZY KRZYKNU
BINGO

POWODZENIA!
DO DZIAŁA!

SZYFR ZEGAROWY

Literom przyporządkowujemy odpowiednie godziny. Wiadomości zapisujemy podając jako godzinę odpowiednią cyfrę i dowolną liczbę minut. Poszczególne minuty oddzielamy przecinkami, np.:

HARCERZ = 8:10, 1:56, 18:13, 3:06, 5:23, 18:54, 24:00

ALFABET MORSA

ALFABET MORSA

A. -	J. ---	S. ...	2. ----
B.	K. ---	T. -	3. ----
C.	L.	U. ...	4.
D. ...	M. ---	V.	5.
E.	N. -	W. ---	6.
F.	O. ---	X.	7.
G. ---	P.	Y.	8.
H.	Q. ---	Z. ---	9.
I. .	R. -	1. ----	0. ----

SZYFRY SYLABOWE - GADERYPOLUKI

GA-DE-RY-PO-LU-KI

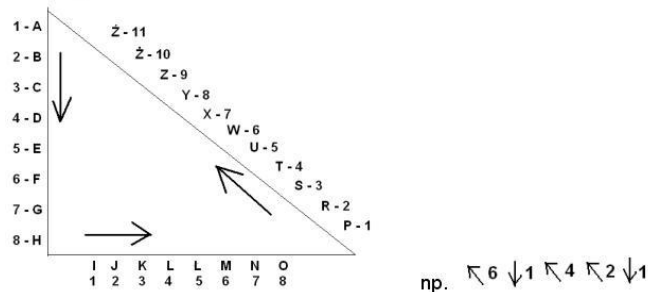
MA-LI-NO-WE-BU-TY

KO-NI-EC-MA-TU-RY

KA-CE-MI-NU-TO-WY

SZYFR TRÓJKĄC

Trójkąt

SZYFRY DOBOWY

Dobowy

A-12:00	E-2:00	I-4:00	Ł-6:00	P-8:00	U-10:00
B-12:30	F-2:30	J-4:30	M-6:30	R-8:30	W-10:30
C-1:00	G-3:00	K-5:00	N-7:00	S-9:00	Y-11:00
D-1:30	H-3:30	L-5:30	O-7:30	T-9:30	Z-11:30

np. 10:30 12:00 9:30 8:30 12:00

Literom przyporządkowujemy odpowiednie godziny. Poszczególne minuty oddzielamy przecinkami, np.:

HARCERZ = 3:30, 12:00, 8:30, 1:00, 2:00, 8:30, 11:30

SZYFR RACZEK

Cała filozofia polega na tym, by napisać dany wyraz, lub zdanie od tyłu. Wyróżniamy dwa typy tego szyfru.

1. Piszemy po kolei wszystkie wyrazy zdania od tyłu, np.:

SZYFROWANIE JEST FAJNE- EINAWORFYZS TSEJ ENJAF

2. Piszemy całe zdanie od tyłu, np.:

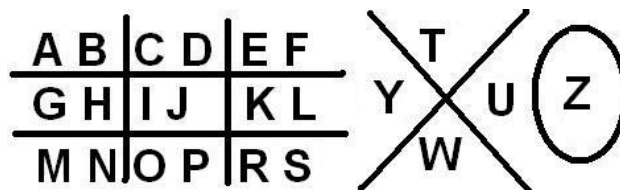
SZYFROWANIE JEST FAJNE- ENJAF TSEJ EINAWORFYZS

Szyfr jest bardzo fajny, ale też bardzo łatwy do odszyfrowania, więc polecalibyśmy używać go do szyfrowania mniej istotnych wiadomości.

SZYFRY UŁAMKOWY

ABCD	EFGH	IJKL
1	2	3
LMNO	PRST	UWYZ
4	5	6

SZYFR RAMOWY-CZEKOLADKA

ZAGADKA NR 1

CO POKAZUJE ZDJĘCIE?

ZDJĘCIE Z SZERSZĄ PERSPEKTYWĄ

ZDJĘCIE WYKADROWANE

DETEKTYWIE, UWAGI!
Spójrz i odpowiedz na pytania w karcie zadania.

PODPISZ DETEKTYWA
Zwróć uwagę na to, co znajduje się dookoła, na przedmiotach i na śladach.

TWOJE ZADANIE:

1. Które zdjęcie pokazuje więcej informacji?
2. Co zmienia się, gdy widzimy tylko fragment obrazu?
3. Czy wykadrowane zdjęcie może wprowadzać w błąd?

ZAGADKA NR 2

ZNAJDŹ 10 RÓŻNIC

MISJA 2. ZNAJDŹ 10 RÓŻNIC.
Czy dobry detektyw zauważy wszystkie ślady?

DETEKTYWIE, SPÓJŹ!
Czy zauważysz wszystkie różnice?

TWOJE NOTATKI:

PODSUMOWANIE DETEKTYWA:
Obrazy tworzone przez sztuczną inteligencję mogą wyglądać bardzo realistycznie. Dlatego sam wygląd zdjęcia nie zawsze wystarczy, aby ocenić, czy jest prawdziwe.

NOTATKI DETEKTYWA

DOBRY DETEKTYW SPRAWDZA

ZAGADKA NR 3

PRAWDZIWE ZDJĘCIE CZY OBRAZ AI?

Twim zadaniem jest ocenić, które z poniższych obrazów to prawdziwe fotografie, a które zostały stworzone przez sztuczną inteligencję.

TWOJE ZADANIE:

Przejrzyj się uważnie każdemu obrazowi.

- Zaznacz, które obrazy to prawdziwe fotografie.
- Zaznacz, które zostały stworzone przez AI.

- prawdziwe zdjęcie
 - obraz AI

ODPOWIEDŹ NA PYTANIA:

1. Które obrazy były najtrudniejsze do oceny? Dlaczego?
2. Co pomogło Ci podjąć decyzję?

PAMIĘTAJ!
Obrazy tworzone przez sztuczną inteligencję mogą wyglądać bardzo realistycznie. Dlatego sam wygląd zdjęcia nie zawsze wystarczy, aby ocenić, czy jest prawdziwe.

ZAGADKA NR 3

PRAWDZIWE ZDJĘCIE CZY OBRAZ AI?

Twim zadaniem jest ocenić zdjęcia i zdecydować, które są prawdziwe, a które zostały stworzone przez sztuczną inteligencję.

TWOJE ZADANIE:

1. Oznacz każde zdjęcie.
P - prawdziwe zdjęcie
AI - obraz stworzony przez AI

	P	AI
1.	☐	☐
2.	☐	☐
3.	☐	☐
4.	☐	☐
5.	☐	☐
6.	☐	☐

2. Uzasadnij jedną ze swoich decyzji.

PODSUMOWANIE DETEKTYWA:
Obrazy tworzone przez sztuczną inteligencję mogą wyglądać bardzo realistycznie. Dlatego sam wygląd zdjęcia nie zawsze wystarczy, aby ocenić, czy jest prawdziwe.

NOTATKI DETEKTYWA

DOBRY DETEKTYW SPRAWDZA

ZAGADKA NR 4

HISTORIA UKRYTA NA ZDJĘCIACH

Twim zadaniem jest ułożyć zdjęcia w odpowiedniej kolejności i opisać, co mogło się wydarzyć.

TWOJE ZADANIA:

1. Ułóż zdjęcia w takiej kolejności, aby stworzyć możliwą historię.
2. Opisz, co mogło się wydarzyć.

ODPOWIEDŹ NA PYTANIA:

1. Czy zdjęcia pokazują całą historię? Jakich informacji może nam brakować?
2. Czy jedna fotografia wystarczy, aby dokładnie zrozumieć sytuację?

PAMIĘTAJ!
Zdjęcie jest tylko fragmentem rzeczywistości. Aby dobrze zrozumieć wydarzenia, potrzebujemy kontekstu: informacji gdzie, kiedy i dlaczego zostało wykonane.

DOBRY DETEKTYW SPRAWDZA

Detektywi Zdjęć – jak nie dać się oszukać obrazom?

DYPLOM**Detektywa Zdjęć**

Niniejszym potwierdza się, że

.....
pomyślnie ukończył(a) szkolenie
Agencji Detektywów Zdjęć

Podczas misji wykazał(a) się:

- ☒ spostrzegawczością,
- ☐ krytycznym myśleniem,
- ☒ umiejętnością analizowania zdjęć,
- ☐ współpracą w zespole,
- ★ oraz odwagą w odkrywaniu prawdy.

Od dziś pamięta, że:
„Dobry detektyw nie zgaduje. Dobry detektyw sprawdza!”

Życzymy wielu udanych misji oraz mądrego i bezpiecznego korzystania z internetu.

DYPLOM**Detektywa Zdjęć**

Niniejszym potwierdza się, że

.....
pomyślnie ukończył(a) szkolenie
Agencji Detektywów Zdjęć

Podczas misji wykazał(a) się:

- ☒ spostrzegawczością,
- ☐ krytycznym myśleniem,
- ☒ umiejętnością analizowania zdjęć,
- ☐ współpracą w zespole,
- ★ oraz odwagą w odkrywaniu prawdy.

Od dziś pamięta, że:
„Dobry detektyw nie zgaduje. Dobry detektyw sprawdza!”

Życzymy wielu udanych misji oraz mądrego i bezpiecznego korzystania z internetu.

Scenariusz opracowany w ramach projektu “Young Democracy - Obywatel i Media”
realizowanego przez EduKABE Fundację Kreatywnych Rozwiązań.

Ministerstwo
Edukacji Narodowej

Projekt dofinansowany ze środków budżetu państwa,
przyznanych przez Ministra Edukacji w ramach programu
“Kompas Młodego Obywatela”.

Minister
Edukacji